

BYTČIANSKA FILATELIA

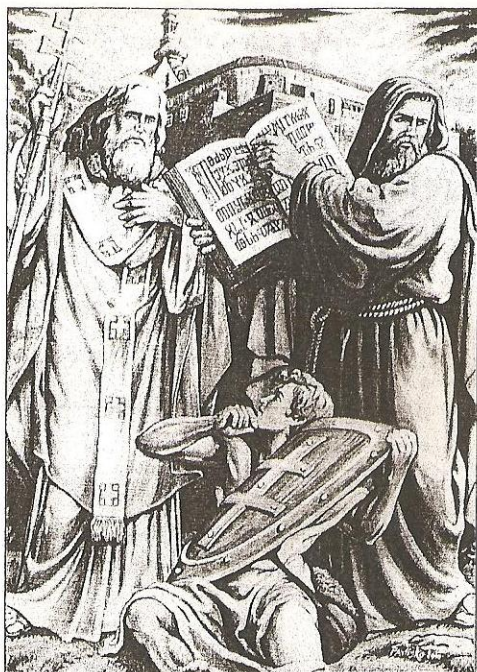

INFORMAČNÝ BULLETIN VYDÁVA KLUB FILATELISTOV V BYTČI
PRE ČLENOV A PRIAZNIVCOV

Ročník III.

Číslo 6 / 2013 / 29

PRINIESLI P Í S M O

Vážení filatelisti, zberatelia,

začnem asi tou najvhodnejšou informáciou, ktorou je, že záštitu nad XXX. Dňami filatelie Slovenska v našom meste prevzal predseda Žilinského samosprávneho kraja Ing. Juraj Blanár. Sme za to povďační.

V prípravách sa čiastočne opäť pokročilo, avšak stále od členov neprišiel nijaký návrh na príležitostnú poštovú pečiátku. Zato sa vyriešil „problém“ ilustrácie na titulnú stranu katalógu. Pomohla nám riaditeľka Štátneho archívu pani PhDr. Jana Kurucárová poskytnutím reprodukcie medirytiny zámku v Bytči. Kontúry sú síce slabo výrazné, ale stáročia na diele urobili svoje. Ide o vyobrazenie len zriedka reprodukované. Ďalej je definitívne stanovený zoznam vystavovateľov filatelistických exponátov. Predpokladáme, že výstavka v tejto časti, hoci bude rozsahom menšia, jej jednotlivé exponáty upútajú. Došlo k jednej zmene, keď namiesto Jána Fundárka zo Žiliny bude vystavovať Ing. Ivan Gaža tiež zo Žiliny exponát 400. výročie Žilinskej synody. K dohode došlo medzi vystavovateľmi a organizátormi to akceptovali. Toľko z informácií o prípravách Dní.

O chvíľu si Slovensko i moravský Velehrad pripomenú významné 1150. výročie príchodu Vierozvestcov sv. Cyrila a Metoda na naše územie. Slovenská pošta, a. s., vydá známku v háčkovéj úprave. Zatiaľ len z počutia sa vie, že ide o mimoriadne peknú známku.

Zopár slov k sv. Cyrilovi a Metodovi: Ilustrácia pod týmto príhovorom je pamätná doska (nad ktorou je súsošie sv. Cyrila a Metoda) nachádzajúca sa v pravej kaplnke pravej lodi baziliky Santa Maria Maggiore v Ríme. V bazilike v roku 868 po príchode Cyrila a Metoda pápež Hadrián II. schválil zavedenie staroslovenskej reči do bohoslužieb a v roku 431 koncil v bazilike vyhlásil Pannu Máriu za Matku Božiu. V bazilike a príslušenstvom benediktínskom kláštore, v ktorom počas pobytu v Ríme bývali obaja vierozvestcovia sú tri umelecké diela slovenských výtvarníkov.

Stanislav Helmeš, predseda KF

Stretnutie, oslava, schôdza ...

Dvadsiaty šiesty aprílový deň bol podľa meteorológov najteplejším dňom v tom mesiaci. Pekný deň. Predseda Klubu zberateľov p. Jozef Lulák a člen výboru Klubu filatelistov Otto Gáľa dohodli istý program na stretnutí v penzióne Royal v Hliníku nad Váhom. O 18.00 hod. prišli členovia Klubu zberateľov a prišli aj členovia výboru KF. Po krátkej debata spoločne (bez toho, aby o zámere programu bol vopred informovaný predseda Klubu filatelistov v Bytči pán Stanislav Helmeš) pripravili mu skromnú ale prívetivú oslavu k jeho 75. výročiu narodenia. Bolo to aj poďakovanie za venovanie sa klubu, zásobovanie členov známkami, organizovaním filatelistického života v Bytči. Tiež pre spomienku a potvrdenie, že zberatelia v Bytči existujú a sú životaschopní. Bolo to príjemné posedenie, podebatovanie na ktorom sa vyriešilo viac úloh ako na oficiálnom zasadnutí, teda schôdzovaní.

Z podnetu O. Gáľu vykonal sa zoznam potencionálnych vystavovateľov z členov Klubu zberateľov vystavujúcich vo výstavných vitrínkach, ktorých je k dispozícii desať. Vystavia sa exponáty numizmatiky (mince), faleristiky (vyznamenania, odznaky), bibliofílie (knihy, literatúra), notafílie (papierové platidlá, bankovky), militárie i zapaľovače. Webmajster spravujúci webovú stránku Klubu zberateľov i Klubu filatelistov Peter Drábik spracuje jednotné nápisy do skriniek. Podklady dodajú vystavovatelia. Jedna skrinka bude k dispozícii členom Krúžku mladých filatelistov a jedna Filatelisticko-poštovému múzeu (súkromnému).

Konštatovalo sa, že už v súčasnosti je nahlásených viac záujemcov o vystavenie filatelistických a filokartistických exponátov, ako je výstavného zariadenia – 12 panelov. Tie požičal KF v Žiline pod podmienkou, že tretina panelov bude k dispozícii filatelistom zo Žiliny. Je pochopiteľné, že prednosť by mali mať domáci vystavovatelia a z iných klubov tí, ktorých téma bude blízka organizátorom. Tradične sa poskytne výstavný priestor členom KF v Žiline po jednej ploche Ing. Jozefovi Ďuriníkovi, Ing. Mariánovi Fundárkovi a Jánovi Fundárkovi (rodákom z Bytče).

Za Klub zberateľov by vo výstavných vitrínkach vystavovali J. Lulák, J. Putirka, P. Drábik, L. Kočner, Dr. M. Gácik. Do katalógu XXX. Dní filatelie Slovenska je potrebné zaslať podklady do konca mesiaca máj.

Prítomní si na posedení pozreli exponáty členov Klubu zberateľov a konštatovala sa vysoká úroveň kvalitných exponátov, ktoré budú pre návštevníkov príťažlivé. Pre bezpečnosť zbierok bude musieť byť pri nich stála služba z radov organizátorov, čo zabezpečí Klub zberateľov. Zoznam exponátov pre časť filatelie a filokartie sa tiež spracuje do konca mesiaca máj.

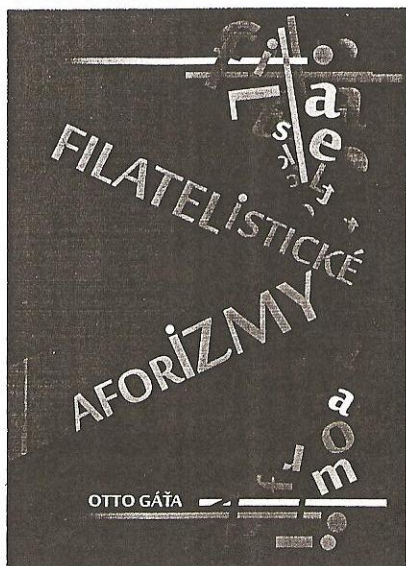
Recenzia zaujímavej filatelickej publikácie

Nová publikácia člena nášho klubu Dr. Otta Gáťa Filatelistické aforizmy (vydaná v marci 2013), je svojim obsahom žánrom nie bežným v zberateľstve, akou je filatelia. Predsa aj táto oblasť záujmu dala autorovi po vyše polstoročných skúsenostiach dostatok poznatkov na vydanie zaujímavej publikácie. Autor od roku 1991, keď vydal zbierku Filaforizmy, novú doplnil. Jednotlivé aforizmy sú overené praxou autora ako dlhoročného vystavovateľa, publicistu i porotcu a organizátora filatelistických podujatí. Do určitej miery aforizmy sú aj akousi spoveďou a námetom na odpovede. Slová sú starostlivo uložené a každý aforizmus obsahuje niekde tvrdšie, inde úsmevné slovo, ale pravdivé. Autor sa snaží podať pár slovami jadro a z neho konštatovať skutočnosť i poučenie.

Doplnením aforizmov sú v publikácii obrazne povedané predkovia i súčasníci a obaja sú aj pre budúcich. Aforizmy venujú pozornosť aj problémom, kontrastom a čitateľa sa snažia vyvarovať pred dopustením sa podobných pochybení. Obsahovo sú aforizmy roztriedené do kapitol, teda orientácia je ľahká.

Publikácia môže byť prínosom pre každého filatelistu tiež v tom, aby prípadne nepreceňoval svoje videnie či už ako organizovaný člen Zväzu slovenských filatelistov alebo filatelista vôbec, ako funkcionár alebo ako vystavovateľ či porotca, ale sa ani nepodceňoval. Na stránkach nášho bulletinu budeme niektoré aforizmy občas uverejňovať.

Stanislav Helmeš, Michal Krupa

Filatelia je príjemná, kým nezačne byť finančne nepríjemná.

Aj ten najlepší exponát je nemý kým sa nevystaví.

To čo sa vytlačilo medzi zúbkami je známka.

Vzácné známky sa chytajú do rúk očami.

Na burzách všetci majú záujmy, niektorí aj ujmy.

V roku 1906 v Drážďanoch

Myslím, že je to zaujímavosť. V archíve FIPOM-S som našiel filatelistický nemecký časopis z roku 1906. V článku o filatelickej výstave, ktorá sa konala pri príležitosti 18. Dní filatelie a Dňa filatelie moju pozornosť upúťali prednášky. Napríklad 10. výročie novodobých olympijských hier v Aténach. Alebo let Nemca Otta Lielienthala 10.8.1896, ktorý ako 48 ročný zahynul. Tiež úmrtie Alfréda Nobela 10.12.1896 (jeho nadácia od roku 1901 financuje Nobelove ceny). Z ďalších prednášok to bolo napríklad úmrtie Martina Luthera 18.2.1546 alebo porážka križiackej výpravy kráľa Žigmunda Lucemburského 25.9.1396 tureckým vojskom. Po tejto bitke sa Bulharsko stalo osmanskou provinciou. Rezonoval aj Napoleon a jeho víťazstva od roku 1796 a definitívna porážka.

Dnes vieme, že tieto témy sa vydávaním príležitostných známok postupne stávali predmetom námetového zberateľstva a na medzinárodných i svetových výstavách dosahovali veľmi slušné ocenenia.

Na jednej aukcii ma upúťal ponúkaný filatelistický materiál vydaný k medzinárodnej filatelickej výstave konanej v Drážďanoch v roku 1906. Kolorované celistvosti ladené secesiou. Niečo vkusné aj na našu dobu. Chcel som dražiť aspoň jeden list z tejto výstavy, avšak dosť vysoká cena. Podarila sa mi vydražiť členská legitimácia, ktorú reprodukujem. Rozmer (6.5 cm x 10.5 cm). Kvalitný kriedový kartónový papier, tlač, námet. Všimnite si, člen mal číslo 1878 ! Ozdoba : poštová trubka, parný rušeň, parník, známky ...

Otto Gá'a

Glosár o autorite vo filatelii

Motto :

Sú ľudia, ktorí svojou povahou ničia to,
čo rozumom vybudovali.

Všeobecne existujú viaceré typy autority, ktoré majú analógiu aj vo filatelii. Potvrzuje to história filatelie na Slovensku. Existuje autorita vzdelaného a skromného človeka, objektívneho znalca, porotcu, funkcionára najmä staršieho, ale aj autorita mladého filatelistu znalého problematiky, rozumného, pokiaľ neprekypuje prehnanou ambicióznosťou a egoizmom a neznevažuje tých, ktorí už niečo vo filatelii dokázali. Taký, ak aj rozumom niečo vybudoval, svojou povahou vybudované ničí. Začnú úvahy, či taký môže vôbec byť autoritou a na miský váh sa dávajú jeho plusy a mínusy.

Nemôže byť autorita toho, kto vedome koná zle, kto uráža a znevažuje. Nemôže byť autoritou, kto je vo funkcii, v ktorej sa očakávajú od neho rozhodnutia alebo vybavenia a on nevie zaujať stanovisko alebo potrebné nevybaví. Filatelistický funkcionár, ktorý selektuje členov, ak aj mal autoritu, zákonite ju v dobrovoľnom združení stratí. Spravidla sa to prejaví pri niektorých voľbách v ktorých sa uchádza o priazeň a nedočká sa jej. Členov odpudil, odišli od neho. Rovnako nemôže očakávať autoritu filatelista, ktorý nevie zachovať úctu k tradícii a presadzuje sa akoby všetok poznatok prišiel len s jeho osobou a vedomosťami. Taký filatelista, hoci je neobyčajne suverénny, pôsobivý a vo svojom odvetví vplyvný, vlastnosťami sa chová nedôstojne a sám svojou povahou spochybniť to, čo rozumom vytvoril. Nemusia to byť iní, sám si podryva autoritu, pretože stal sa autoritatívny. Stratil to prirodzené - etický princíp a tým stratil autoritu. Stratil zázemie. Vyvolal odpor proti sebe pre veľikášstvo. Členovia od neho postupne odchádzajú. Ostávajú len pochlebovači. Časom skončí aj jeho vedomostné uznávanie, ktoré potlačí vlastnou povahou. Ak by v určitom smere zostal uznávaný, bude to skôr trpenie pre jeho vedomosti, avšak len dočasne. Je možná náprava vtlesnenia sa do prijateľnej komunikatívnej rovnosti, avšak povaha mu zo zrejme nedovolí. Je v ňom zakorenené dávať zjavne najavo, že existuje len on.

Autorita vo filatelii buduje sa roky preukázanou tvorbou, realizovanými iniciatívami, pomocou komunity, konkrétnym prínosom nielen vo vrcholných orgánoch. To si vyžaduje roky, preto autorita súvisí aj s vekom, so životnými skúsenosťami. Skúsenosti vidia do minulosti, dokážu porovnávať a prenášajú pozitívne hodnoty na mladších. Pri spracúvaní dejín filatelie v Martine, v Bytči, v Považskej Bystrici, v Žiline som zistil, že starší boli uznávanou autoritou aj preto, že sa venovali mladším. Práve to obetovanie sa pre iných robí tiež autoritou autoritou.

Otto Gáfa

„Modrá Bratislava“

Ktorýže filatelista by nepoznal jednu z najkrajších známok I. ČSR – Bratislavu. V emisii Krajiny, hrady, mestá vyšla 1.8.1936 ako najvyššia nominálna hodnota uvedenej emisie. Až po 18. rokoch spoločnej republiky sa Bratislava po prvý raz dostala na poštovú známku ! Znáмка Bratislavy je s námetom rieky Dunaj a s pohľadom na hrad. Doba platnosti známky bola do 15. 12.1939. Do konca mesiaca marca 1939 bola predmetom niekoľkých pretlačí. Možno málokto si bude pamätať, že prvá pretlač bola už v roku 1938 s textom „Karslbud“ (Karlove Vary) a dátumom 1.X.1938. Boli tri typy pretlačí : 1. malé „k“ a plný hákový kríž, 2. veľké „K“ a plný hákový kríž a 3. veľké „K“ a prázdny hákový kríž (viď obrázok). Práve posledný typ je hodnotený ako rarita a na aukcii v aukčnom dome firmy Felzmann v Düsseldorfe bola vyvolávacía cena tejto známky až 2 500 € ! Predala sa za vyššiu cenu.

Pretlač „desať korunovej Bratislavy“ (ďalší zaužívaný názov medzi filatelistami) v oranžovej farbe s dátumom 18.1.1939 – Otvorenie slovenského snemu je zrejme najznámejšia. Používala sa ako známka slovenskej autonómie. Ďalšie pretlače boli po vzniku Slovenského štátu 14.3.1939 s textom Slovenský štát / 1939 a po 15.3.1939 aj BÖHMEN u. MÄHREN / ČECHY a MORAVA, teda pre Protektorát Čechy a Morava. Pre úplnosť, bola aj ďalšia pretlač s textom Sudetenland.

Domnievam sa, že vytvoriť exponát na 16 listov, teda jednorámový výlučne z tejto známky s použitím pretlačí, typov, odtieňov i falzifikátov, pretože práve táto známka nimi až „prekvitá“, to by bola pri hodnotení ašpirácia na najvyššie hodnotenie. Pravda, to si vyžaduje také financie, na aké súčasná doba nie je stavaná, Vlastne, ako u koho.

- og -

Z klubov filatelistov

Klub filatelistov v Ružomberku

V budúcom roku sa podľa emisného plánu Slovenskej pošty, a. s., vydá príležitostná poštová známka k 150. výročiu narodenia Andreja Hlinku. Podpredseda KF v Ružomberku Mgr. Viliam Weiss už začiatkom tohto roka pripravil projekt k inaugurácii známky. V projekte predstavil viac alternatív. Na šiestich stranách je zdôvodnená každá z alternatív. Do príprav sa zahrnuli ako organizátori resp. spoluorganizátori mesto Ružomberok, Katolícka univerzita v Ružomberku, Cirkevné gymnázium v Ružomberku, mestská TV, miestny týždenník Ružomberský hlas a ďalšie. Ráta sa s hosťami zo Slovenskej ligy v USA, rodákmi zo zahraničia,

Mgr. Viliam Weiss, KF Ružomberok

Klub filatelistov v Močenku tradične

Aktívny KF v Močenku pokračuje v propagácii sakrálnych tém pripomínania výročí i aktuálnych udalostí formou príležitostných pečiatok a poštových lístkov (neúradných). K putovaniu relikvie sv. Cyrila po Slovensku nechal zhotoviť príležitostnú pečiatku a vydal kolorovaný poštový lístok. Relikviár bol 17. 5. 2013 v Močenku v chráme sv. Klimenta, pápeža, mučeníka.

Jozef Kútny, KF Močenok

Klub filatelistov v Považskej Bystrici

KF v Považskej Bystrici usporiada v dňoch 5.- 15.6.2013 vo výstavnej sieni PX-Centrum nesúťažnú výstavku pod názvom „O čom rozprávajú známky“. Výstavka KF je pripravená z exponátov filatelistu Jozefa Janáča a určená predovšetkým pre miestne školy pred koncom školského roka. Pripravené sú prednášky pre školskú mládež.

Jozef Janáč, bývalý dlhoročný člen ZSF

